

سیادهتی گوشت و برنج

ئىبراهيم مهلازاده

مام جەلال لە پەيڤينيكييدا وەكو سەرەك كۆمارى عىراق لە چەند راگەياندىكى رۆژنامەوانيدا لە مېرئىشىنى كۆيت فەرمووى: ھېرشىكى سەربازى بۆ سەر (موتەمەررىدەكان)ى پارتى كرئىكارانى كوردستان لە (شىمالى عىراق) نىمچە تەئكىدە، دلئىاي ھەموو لايەنەكانىشى كوردەو كە كارىگەرى نابى بۆ سەر پەيوەندى نىوان عىراق و توركيا، ھەروەھا لەگەل ھەريئى كوردستانىش (1).

دئتە بىرم لە سالى 1983 كون بەكون بەدواى وئىنەيەكى مام جەلالدا دەگەرەم بۆ ئەوھى شەرەفمەند بم بە بىنىنى وئىنەى تىكۆشە و رابەريكى نەتەوەكەم. خەونم بەو رۆژەو دەدئت كە بىبىنم لە رىزى سەرۆكەكان و بەرگرى لە مافى رەشورپوشتى نەتەوەكەمان بكات. خەونى ئەوھەمان دەدئت ئەو سەرۆكە باوكئىكى رۆوحى بئت بۆ ھەموو مرۆفئىكى كورد و بە سىياسەتە ھەكىمەكانى و قۆزتنەوھى ئەو پلەوپايەى زمانى داگيركەران سەندم بكات.

بەلام ئەوھى كە ئەمرو سەرسام دەكات، بئھيئى سەرانى ئەو ولاتەيە بەرامبەر دەولەتى توركيا و لە پئشەوھى ھەمووشيانەوھە مام جەلال. ئەو ئەمرو نەك ھەر بەرگرى ناكات. بەلكو بەلايەوھە ئاساييە بەرگرى لەو ولاتەش نەكات كە بووھە بە سەرۆكى. سىادەى ئەو ولاتەش بخريئتە ژئير پرسیارەوھە بەلام پەيوەندىەكانىش تئك نەچن و كەسئش خۆى لە سىادەتى خواردىنى گوشت و برنج نەكات.

ئآخر بئئەخلاقى و ناعەدالەتى دوزمئانى كورد گەيشتووھە بە ئاستئك بەرامبەر بە زمانى ھەرەشە و ھيئ، كە توركيا بئشەرمانە بەرپوھى دەبات، ھەموو سنوورئىكى لۆژئك و عەقلى بپوھە و بە زمانى گول و مانەوھى پەيوەندى و چى و چى وەلامى تووركيا دەدرئتەوھە. كەى بووھە ھەرەشەكردن پاداشتى ھەبئ، داواى ئاشتى و برايەتئش چاوسووركردنەوھە و گەف و گور بئ.

لە راپرسیەكئشدا كە دەزگای بولماركى توركى ئەنجامى داوھ دەلئ: 81% گەلى توركيا لەگەل ئەوھەدان كە ھيئشى سەربازى ئەنجام بدرئت. ئئمەش دەلئئئ بۆ نا؟ ئەگەر سەرۆكئىكى كورد لەگەل ئەو رايە دابئ بۆ توركەكان لە دژى ئەو ئەنجامدانە بن. بۆ نا؟ ئەگەر خۆمان مولكى خۆمان نەبئن، ئەگەر بە قسەش بئ بەرگرى لە سىادەتى خۆمان نەكەئئ بۆ گەلئى لە ولاتان و لە خەلكى دونيا بكەئئ؟ راسئئەكى حاشا ھەلنەگرە كە توركەكان گەرەتئئ سەرکەوتئئان بەدەست ھئئا، ئەگەر ئئتر ھيئشەكەش ئەنجام نەدەن، دەرەنجامى چاوسووركردنەوھەئان بەم جۆرەيە:

ناچاركردنى ھەركەتى ھەريئ ھەريئ داخستنى بارگەو بارەگاكانى پارتى چارەسەرى ديموكراتى كوردستان، كە رۆخسەتى كاركردنى ھەيە بە فەرمى لە سەرتاسەرى عىراقدا و ھەمووشيان كوردى باشوورن بە ئئمتياز. خۆ ئەگەر بئئئ لە ھەريئ مۆلەتئان وەرئەگرتووھە و ئەوھە برپاريئكى ھەركەتى عىراقە، ئەى بۆ بۆ سىادەتى گوشت و برنج تا سەر ئئسقان عىراقئئ!.

رازى بوونى سەركردە كوردەكان بە ئەنجامدانى ھيئش و بەزاندنى (سنوورى عىراق) لە لايەن مام جەلال و بئدەنگى سەرۆكى ھەريئ، كە بئدەنگئش نئشانەى رەزامەندئە.

داواكردن لە پارتى كرئىكاران بئ ھيئ مەرچ چەك دابئئئ و بئئ بە پاروئكى چەور بۆ گورگە بۆرەكان. ئآخر ئئمە كارمان بەسەر شئوھى بئركردنەوھە و بئروباوھەرەكانى پارتى كرئىكارانەوھە نئە، بەلام ئەوھى توركيا داواى دەكات، چاوشكاندن و سەرشۆركردنى نەتەوھى كوردە. ئەوان لە كەسايەتى ئۆجەلاندا كوردئان رپسوا كرد، ئئستاش كە دئمەنەكان دەبئئئئ شەرم دەمانگريئ، ئەو چەكەش كە لە ملى پارتى كرئىكاران دايە زۆرئك لە سەرانى كورد گوشت و برنجى پئوھە دەخۆن. بۆئە پئوئستە بە ھەوھنتە ئەو چەكە نەكەنە ديارى بۆ گورگە بۆرەكان، ئەگئنا كەسانئكى دەرەكى و ناوخۆش ھەن كەرامەتى كورد

لهسه سفره‌ی گوشت و برنج هه‌تک بکه‌ن و لهسه‌ری بله‌وه‌رین. له میژیشه گووتراوه "ئاشتیت نادریتی تا توانای شه‌رت نه‌بی"

نویبونه‌وه‌ی پشتیوانی ئەمه‌ریکا بۆ تورك و دانانی پارتي کرێکارانی کوردستان به دوزمنی تورکیا و ئەمه‌ریکا و عیراقیش. ئاخ‌ر ئەو قوربه‌سه‌رانه‌ی پارتي کرێکاران تا هه‌نووکه پشتیوانی و سه‌نگه‌ر بوون بۆ سنوره‌کانی کوردستان و عیراق، ئەگینا ئەنسار و قاعیده له‌و شوینانه گه‌رایان داده‌ناو برنج و گوشتیان له پارتي و یه‌کیه‌تی حه‌رام ده‌کرد و سه‌ربازه ئەم‌ریکيه‌کانیش به ئازادی له هه‌ولێر و سولیمانی نه‌ده‌سوپانه‌وه. چۆن ئەم‌رۆ تورك ناتوانن پارتي کرێکارانی کوردستان له چیاکانی قه‌ندیل و ده‌ره‌بنیت ئەو کاته قاعیده له‌و شوینه سه‌نگه‌ری لێ ده‌دان و که‌شیش نه‌یده‌توانی و ده‌ه‌ریان بنیّت.

له ناوخوا‌ی تورکیاش، تاکه حیزبی کوردی هه‌ولێ قه‌ده‌غه کردنی ده‌دری و دراوه به دادگا. ئەو له‌یلازانایه‌ی که له ئاهه‌نگی‌کی ئامه‌ددا مام جه‌لال و کاک مه‌سه‌ودی به‌سه‌رۆکی خۆی و هه‌موو کورد هه‌ژمار کردن، له‌سه‌ر ئەو قسانه‌ی پینچ سال زیندانی ده‌کرێ و خاوه‌نی خه‌لاتی‌کی ئەوروپیشه و که‌شیش نقه‌ی لیوه نایه. ئەگه‌ر سه‌رۆکه‌کانیشی نقه‌یان لیوه نه‌یه‌ت، له‌به‌ر سیاده‌تی گوشت و برنج، ئەوره‌یه‌کان بۆ نقه بکه‌ن، مه‌گه‌ر خواگیر بووبن!!

دانیان ده‌سه‌که‌وته‌کانی تورکیا زۆرتیش ده‌بن. تازه بۆیان سه‌لما که مست له دریشه ده‌گه‌رپه‌ته‌وه و چاوی کوردیش به هه‌ره‌شه نه‌بی به هیچی تر ناترسی. جا بۆ نه‌یکه‌ن، کورد تا هه‌نووکه‌ش له‌ناو گێژاوی دووبه‌ره‌کیدان ناتوانی هه‌ناسه بخواته‌وه، تا هه‌نووکه‌ش باشووری کوردستان دوو مائی جیاوازن، به دوو خه‌زینه‌ی جیاواز و دوو هیزی جیاواز و دوو ئیراده‌ی جیاواز. تا هه‌نووکه‌ش سه‌رکردایه‌تی ئەو باشووره نه‌یتوانیوه به‌کرده‌وه بیسه‌لمینی که بۆ خه‌مه‌تی نه‌ته‌وه‌که‌ی هاتووه و 50% دانیشتوان لێی رازی بن. ئاو و کاره‌بایان بۆ دابین بکه‌ن. تا هه‌نووکه‌ش نه‌یتوانیوه به‌یه‌ک ئیراده پرسی که‌رکوک و خه‌ونی 140 به‌ینه‌ واقیع، رۆژانه‌ش راگه‌یاننده‌کانی هاوپه‌یمانی کورد، ئەله‌ده‌بباغ و هادی ئەلعامریمان سه‌باره‌ت به که‌رکوک گوێ لیده‌بن و بۆنی خوینیان لیدیت. تا هه‌نووکه‌ش بی هه‌موو پیوه‌ری‌ک پشتیوانی له حکومه‌تی‌ک ده‌که‌ن که وه‌زیره‌کانی گه‌مه به ئیراده و کاروکرده‌وه‌کانی حکومه‌تی هه‌ری‌م ده‌که‌ن، نمونه‌ش وه‌زیری نه‌وتی عیراقیه. که‌س تیناگا ئەو په‌یمانه چوارقۆلی و سیقۆلیه بیقۆلانه بۆ ده‌به‌سترین و سیاسیه کورده‌کان به‌ته‌مان بگه‌ن به چی؟ بیجگه له سیاده‌تی گوشت و برنج. وه‌زیر و په‌رله‌مانتاره کورده‌کانی په‌رله‌مانی عیراق له‌ناکاو دینه سه‌ر شاشه‌کان و گله‌یی له حکومه‌تی عیراق و وه‌زیره‌کان ده‌که‌ن، نازانم چاوه‌رپێ کێ ده‌که‌ن بچن ئاویان به‌سه‌ر ده‌مه‌وه بکه‌ن. سفره‌ی سیاده‌تی برنج و گوشتیان بۆ ته‌ئمین بکه‌ن!!

تورکه‌کان باش ده‌زانن کورد هیچ مه‌ترسیه‌کی بۆ سه‌ر ده‌وله‌تی بابی عالی و په‌گه‌زی تورکیش نیه. ئەگه‌ر ده‌سه‌لاتی کوردی له قۆزaxe‌ی خۆی ده‌رنه‌چێ و قسه نه‌کات و دونیا هه‌راسان نه‌کات به راگه‌یانندی بیئه‌خلاق‌ی تورکه‌کان، گره‌و له‌سه‌ر دۆستایه‌تیا بکات، نازانم ده‌وله‌تی تورکیا بۆ هه‌راسان ده‌بی؟!

میلله‌تی کوردیش له باکوور به هه‌زارانی پاسه‌وانی سنوور بی و زیاتر له 80 په‌رله‌مانتاری کوردی سه‌ر به (ئا که په‌)ی ئیسلامی له په‌رله‌ماندا پشتیوانی 20 په‌رله‌مانی حیزبی‌کی نه‌ته‌وه‌ی خۆیان نه‌که‌ن، نازانم تورکه‌کان بۆ ده‌ترسن! سه‌دا هه‌شتای کورد له باکوور زمانی خۆی نه‌زانیت و له‌ژێر کاریگه‌ی ئایین و ته‌ریقه‌ته سۆفیه‌کاندا، شتی‌ک که بیری لینه‌گه‌نه‌وه کوردبوونیان بی تورکه‌کان بۆ ده‌ترسن!

مه‌گه‌ر تورکه‌کان هه‌موو ئەو شتانه باش نازانن؟ به‌لام "پیشی تا به‌ر به‌خۆدادان" کاریکی گرنگه که تورکه‌کان ده‌یکه‌ن، نه‌بادا کورده‌کان خواگیر بن و واز له سیاده‌تی گوشت و برنج بینن.

(1) <http://www.aljazeera.net/NR/exeres/C4ABC6AA-5B15-42ED-BC66-3355BA820FB5.htm>

* ئه و بابته له ژماره 315 ی رۆژنامه ی میدیا بلاوکراوته وه .